

ιδού τὰ χείλη ταῦτα τὰ ριδόντα,
έφ' ὧν ἐτρύφων νέκταρ παραδείσιον,
ιδού τὸ πλάσμα τὸ γλυκύν, τὸ ἀδολον,
τῆς παραφόρου καὶ ἀγνῆς λατρείας μού,
λευκόν, σεμνόν, ἀθῶν, ἐπαφρόδιτον
ἄς φωτοβόλον Σέραφείμ.

(Βιάως ἀπαθῶν αὐτήν.)

Ἄπαισιος

σωρὸς βορβόρου, αἰσχος· ἐπονείδιστον,
σαπρία τῆς καρδίας καὶ τοῦ σώματος!

Κόμησσα, δλοφυρομένη·

Χριστέ μου, σῶσον, Παναγία δέσποινα!

Κόμης, δρῦμων καὶ περιπαθῶς αὐτήν ἐναγκαλιζόμενος.

Πᾶς κλαίεις Θάμαρ, προσφίλης ἀγάπη μου;

Τί ἔπραξα, οἱ ἀφρων; Καταπίπουσι
τὰ δάκρυά σου, μαργαρῖται τιμαλφεῖς,
εἰς τοῦ Θεοῦ τοὺς κόλπους.

Κόμησσα.

Οἴμοι, τάλαινα!

Κόμης. Τί πταιεις σύ, φιλτάτη; Πλάστης δίκαιος

τὴν ἄνοιάν μου τιμωρεῖ. Αἱ τρίχες μου

εἰς εὐκλεῖς ἀγῶνας ἐλευκάνθησαν,

τὰς παρειάς μου οἱ φλοιοροι κατέκαυσαν

τῆς Παιανιστίνης καὶ Συρίας, διαρκῆς

τῆς πανωπλίας χρῆσις ἐξετράχυνε

τὸ σώμα τοῦ πρεσβύτου, ἀλλ' οὐ δεῖλαιος

καρδίαν ἔτι νεαρὸν ὑπέκρυψεν

ὑπὸ τὴν πλάκα τοῦ ἀτέγκτου χάλυβος,

ἐπόθησεν ἐρώτων κέλαρύσματα,

καὶ ἀηδόνα ζωηρὰν συγέλαβεν

οὐ γηραιός λέραξ

Κόμησσα. Ικετεύω σε . . .

Κόμης. Παράφρον! Κρύφα πρὸς τὰς ἄλλας ἔσπευδεν

ομήλικας ἐκείνη καὶ καγχάζουσιν,
οἱ δαίμονες νῦν πάντες τῆς κολάσεως,
τὸν καταπροδοθέντα μυκτηρίζοντες.

Κόμησσα. Οὐ μὲν φονεύεις.

Κόμης. Εἰς τὰς τρίχας τὰς λευκάς

αἰδάλην ρίψατέ μοι, σάκκον τρίχινον
ἐνδύσατε τὸ σώμα τὸ πολυπαθές,
τὰ τραύματά μου ἐξ αἰδοῦς καλύπτοντες,
καὶ οὕτω, φαῦλον πλέον ἐξουθένωμα,
εἰς τὸν λαόν μου πέμψατέ με τὸν πιστόν.
Ἡ Κομητεία τῶν Σαλώνων ἐφεξῆς
κευθρῶν δακρύων καὶ ὀνείδους βάραθρον.

Λάσκαρις. Πραῦνθητι, ω Κόμη,

Κόμης. Τίς ὥμιλησε;

Συ, σύ; Τολμᾶς εἰσέτι; "Ἐχεις δίκαιον
ο σύζυγος ἐκλείπει καὶ ἀμείλικτος
ἡ θέμις ἦδη δί' ἐμοῦ παρίσταται.

Ἀρέσως συλληφθῆτω. (Πρὸς τοὺς δορυφόρους,
οἵτινες κυκλοῦσι τὴν Κόμησσαν.)

Λάσκαρις. Στῆθι, Ἀκουσον!

Κόμης. Μακράν μου!

Κόμησσα τῷ Λασκάρει.

Αφες τοῦ θεοῦ τὸ θέλημα.

(Οἱ δορυφόροι ἀπάγουσι τὴν Θάμαρ, ἢν ακολουθεῖ
ἀγρίως ὁ Κόμης.)

Λάσκαρις. "Οὐ ήρωΐς καὶ μάρτυς! 'Ἡ γελόεσσα,

εὐτράπελος παιδίσκη, η τὸ εῦδυμον

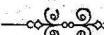
ἀπάντως εἰς τὰ χεῖλη ἄσμα φέρουσα,

ἐφάμιλλος ἐδείχθη Σπαρτιάτιδος.

'Εσωθης, ω Ματθίλδη, ἀλλ' ἐξέπεμψε
πρὸς τοῦτο ἔνα τῶν ἀγγέλων, εὐσπλαγχνον

τὸ θεῖον, φύλαξ τῶν Ἀνάκτων καὶ φρουρός.

(Ἐπειτα συνέχεια.)

ΣΥΝΕΝΝΟΗΣΕΙΣ ΜΕΤΑΞΥ ΑΣΤΕΡΩΝ.

ΥΠΟ CAMILLE FLAMMARION.

FΟΛΥΣ λόγος ἐγένετο κατὰ τοὺς τελευταίους τούτους χρόνους περὶ τῆς διαθήκης σεβαστῆς τίνος κυρίας de Pau, ἡτις ἐκληροδότει ἐκατὸν χιλιάδας φράγκων εἰς ἐκείνον δστις ἥθελεν εὑρεῖ τὸ μέσον τῆς συγκοινωνίας μετ' ἄλλου τινὸς κόσμου — ἐννοεῖται, οὕτως ὡστε νὰ ληφθῇ ἀπάντησις ἐκεῖνην, διότι ἄλλως δὲν θὰ ἴμεθα καθόλου βέβαιοι περὶ τῆς συνέννοήσεως. Ἡ Ἀκαδημία τῶν ἐπιστημῶν ἐν Παρίσιοις, εἰς ἓν ἀπηυθύνθη ἡ ῥήθεισα κυρία, ἐδέχθη τὸ κληροδότημα, ἐνεκαὶ ιδιαιτέρου τινὸς δρου λίαν φρονίμου ἄλλως. Ἄλλ' ἀναλάβωμεν τὴν ιστορίαν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἀναφέρωμεν πρῶτον τὰ δύο ἀρθρα τῆς ἀστρονομικῆς ταύτης διαθήκης.

Βραβεῖον ἐκατὸν χιλιάδων φράγκων κληροδοτεῖται εἰς τὸ Ἰνστιτούτον τῆς Γαλλίας (τρῆμα τῶν Ἐπιστημῶν), δι' ἐκείνον δστις, ἀδιάφορον ποίας ἐθνικότητος ὧν, ἥθελεν εὑρεῖ, ἐντὸς δέκα ἐτῶν ἀπὸ τοῦδε, τὸ μέσον νὰ συνεννοηθῇ μετὰ τῶν κατοίκων ἀστέρος τινὸς (πλανήτου ἡ ἄλλου) καὶ νὰ λάβῃ ἐκεῖνην ἀπάντησιν.

Ἡ κληροδότης ὑποδεικνύει ιδίᾳ τὸν πλανήτην Ἀρην, ἐφ' οὗ πρὸ πάντων συγκεντροῦνται σήμερον ἡ προσοχὴ καὶ ἡ ἐρευνα ὅλων τῶν ἀστρονόμων. Ἄν της Ἀκαδημίας

τῆς Γαλλίας δὲν δεχθῇ τὸ κληροδότημα, τοῦτο θὰ προσενεχθῇ εἰς τὸ Ἰνστιτούτον τῶν Μεδιολάνων, καὶ ἐν περιπτώσει νέας ἀποποίησεως, εἰς τὸ τῆς Νέας Υόρκης.

Ἐπειδὴ μία τοιαύτη ἀνακαλύψις φαίνεται ἀπίστανον δτι θὰ γείνη πολὺ ταχέως, η κληροδότης ἔσχε τὴν σύνεσιν νὰ προσθέσῃ, δτι ἐκ τῶν τόκων τοῦ ποσοῦ ἐκείνου πρέπει νὰ ἀνταμείθωνται αἱ ἐπιστημονικαὶ ἐρευναὶ καὶ ἀνακαλύψεις περὶ τῆς φυσικῆς συστάσεως τῶν πλανητῶν.

Τολμῶ νὰ διολογήσω μεδ' ὑπερηφανείας δτι συνέτελεσα ἐμμέσως εἰς τὸ νὰ ἐπαυξήσω κατὰ 100,000 φράγκων τὸ κεφάλαιον τῆς Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν, καὶ ἐλπίζω δτι ἥμέραν τινὰ τὸ κληροδότημα τοῦτο θὰ τύχῃ τοῦ προόρισμοῦ του.

* * *

Διὰ νὰ ἔλθωμεν εἰς πνευματικὴν ἐπικοινωνίαν μετὰ τῶν κατοίκων τοῦ Ἀρεως, πρέπει νὰ τοῖς φωτοφωνήσωμεν: «Υπάρχετε;» Καὶ ἐπειτα . . . πρέπει νὰ ὑπάρχωσι . . . καὶ νὰ ἐννοήσωσι.

Ο Ἀρης συγκοινωνεῖ ἥδη μετὰ τῆς Γῆς, διὰ τῆς ἔλξεως καὶ διὰ τοῦ φωτός. Ο χῶρος, δστις ὑπάρχει μεταξὺ τῶν κόσμων, δὲν χωρίζει αὐτοὺς ἀπ' ἀλλήλων.

ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ.

Εικόνα ὑπὸ J. Kleinschmidt.

τούναντίον, συνενόνει αὐτούς. Πάντες οι ἀστέρες ἀποτονται ἀλλήλων διὰ τῆς ἔλξεως, καὶ οὔτε ἡ Ἀφροδίτη οὔτε ὁ Ἄρης οὔτε ὁ Ζεὺς πλησιάζουσι πρὸς τὴν γῆν; ἐστω καὶ ἔξ ἀποστάσεως ἑκατομμυρίων λευγῶν, χωρὶς νὰ αἰσθάνεται τὴν πληρίασιν τῶν ταῦτην ὁ ἡμέτερος πλαγήτης καὶ νὰ μεταποίεται ἐκ συμπαθείας. Καὶ τὸ φῶς, ὥσαντας, ζευγνύει ὡς γέφυρα τὴν γῆν μὲ τὸν οὐρανόν. Οἱ ἀστρονόμοι ἀναλένουσι καὶ ἔξετάζουσι τὰ δύο ταῦτα εἴδη τῆς μεταξύ τῶν ἀστέρων ἐπικοινωνίας, ἵτοι τὴν ἔλξιν καὶ τὸ φῶς. "Ο, τι ἡδυνάμενα τώρα νὰ εὐχηθῶμεν, εἰνε ἄλλος τις εὐφρέστερος καὶ ἀνθρωπινώτερος τρόπος συγκοινώνιας, ἢ δὲ εὐχὴ ἡμῶν αὕτη δὲν εἶνε ἀπίθανον ὅτι θὰ ἐκπληρωθῇ ἡμέραν τινά.

Αὐτὴ καθ' ἔαυτην ἡ ἰδέα τοιαύτης συγκοινωνίας δὲν εἶνε καθόλου ἀλλόκοτος, ἵσως δὲ εἶνε ὀλιγάτερον τολμηρὰ τῆς τοῦ τηλεφώνου, τοῦ φωνογράφου, τοῦ φωτοφώνου καὶ τοῦ κινητογράφου. Κατὰ πρώτην φορὰν ἐπροτάθη, προκειμένου περὶ συγκοινωνίας τῆς γῆς μετὰ τῆς σελήνης. "Ἐν τρίγωνον σχεδιαζόμενον ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τῆς σελήνης, διὰ τριῶν φωτεινῶν γραμμῶν ἀνὰ 12 ἢ 15 χιλιομέτρων μήκους, θὰ ἡτο ὄρατὸν εἰς ἡμᾶς, τῇ βοηθείᾳ τῶν ἡμετέρων τηλεσκοπείων. Διακρίνομεν μάλιστα λεπτομερείας ἐπὶ τῆς σελήνης πολὺ μικροτέρας ἐνὸς τοιούτου τριγώνου, ὡς λόγου χάριν τὰ παράδοξα τοπογραφικὰ σχεδιαγραφήματα τὰ ἐν τῷ σεληνιακῷ κύκλῳ τοῦ Πλάτωνος. "Εάν λοιπὸν ἐπὶ εὐρείας τινὸς πεδιάδος τοῦ ἡμετέρου πλανήτου κατασκευάσωμεν ἐν τρίγωνον, ἢ τετράγωνον, ἢ κύκλον τοσούτων διαστάσεων, τῇ βοηθείᾳ φωτεινῶν σημείων, ἢ, κατὰ τὴν νύκτα, τῇ βοηθείᾳ ἡλεκτρικοῦ φωτός, τὰ σχήματα ταῦτα θὰ ἡσαν ὀρατὰ εἰς τὸν ἀστρονόμους τῆς σελήνης, ἢν ὑπάρχωσιν ἐκεῖ τοιοῦτοι ἀστρονόμοι, καὶ ἢν ἔχωσιν ὀπτικά ἐργαλεῖα ισοδύναμα πρὸς τὰ ἡμέτερα.

Τὰ περαιτέρω συμπεράσματά μου ἔξαγονται ἐντεῦθεν κατὰ τρόπον ἀπλούστατον. "Ἄν παρετηρούμενον αἴφνης ἐπὶ τῆς σελήνης ἐν τρίγωνον ὄρδως καὶ ἀκριβῶς κατεσκευασμένον, θὰ εὑρισκόμεθα κατ' ἀρχὰς ἐν ἀμφιβολίαις, θὰ ἐνομίζομεν ὅτι ἡπατίθημεν, θὰ ἐσκεπτόμετα μήπως ἡ σύμπτωσις τῶν σεληνιογραφικῶν σχηματισμῶν ἐγέννησε τὸ κάνονικὸν ἐκεῖνο σχῆμα. "Άλλ' ἀν ἐβλέπομεν αἴφνης τὸ τρίγωνον μεταβαλλόμενον εἰς τετράγωνον, εἴτα δὲ μετά τινας μῆνας ἀντικαθιστάμενον ὑπὸ κύκλου, τότε λογικῶς σκεπτόμενοι θὰ παρεδεχόμεθα ὅτι τοιοῦτο φαινόμενον θὰ εἴχε νοημόν τι αὐτίον, καὶ θὰ ὑπενθέτομεν οὐχὶ ἀνευ λόγου ὅτι τοιαῦτα γεωμετρικά σχήματα μαρτυροῦσιν ἀναμφιβόλως περὶ τῆς ὑπάρχεως γεωμετρῶν ἐπὶ τοῦ γείτονος ἡμῶν ἐκείνου κόσμου.

"Ἐννοεῖται ὅτι ἀμέσως θὰ ἐξητοῦμεν ν' ἀνακαλύψωμεν τὸν λόγον τῆς σχεδιαγραφήσεως τοιούτων σχημάτων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς σελήνης. θὰ ἡρωτᾶμεν διὰ τί καὶ πρὸς τίνα σκοπὸν οἱ ἡγνωστοὶ ἡμῶν ἀδελφοὶ κατασκευάζουσι τοιαῦτα σχήματα. Μήτως ἀράγε εἰσῆλθεν εἰς τὸν νοῦν τῶν ἡ ἰδέα νὰ ἔλθωσιν εἰς σχέσεις πρὸς ἡμᾶς; "Η ὑπόθεσις δὲν θὰ ἡτο παράλογος. Θὰ ἐδημοσιεύετο, θὰ συνεγρέπετο, θὰ ἀπεκρούνετο ὡς αὐθαρτος, θὰ ὑπεστηρίζετο ὡς εὐφρής. Καὶ διατί ὅχι, ἐπὶ τέλους; Διατὶ οἱ κάτοικοι τῆς σελήνης νὰ μὴ εἶναι ἐπ' ἵσης περίεργοι ὡς ἡμεῖς, νοημονέστεροι ἵσως, ὀλιγάτερον δὲ ἡμῶν ἐμπεπλεγμένοι εἰς τὸν γλοιὸν τῶν ὑλικῶν ἀναγκῶν; Διατὶ νὰ μὴ ὑπέθεσαν ὅτι ἡ γῆ δύναται νὰ

κατοικῆται ἐπ' ἵσης, ὅπως καὶ ὁ ἴδιος τῶν κόσμων, ὑπὸ νοητῶν δυντῶν, καὶ διατί αἱ γεωμετρικαὶ ἐκεῖναι προσκλήσεις νὰ μὴ ἔχωσι σκοπὸν νὰ μᾶς ἐρωτήσωσιν ἀν υπάρχομεν; "Άλλως τε, δὲν εἶναι δύσκολον νὰ τοῖς ἀποκριθῶμεν: Μᾶς δεικνύουσιν ἐν τρίγωνον· ἀς τὸ ἀναπαραγάγωμεν. Μᾶς σχεδιάζουσιν ἐνα κύκλον· ἀς τὸν μιμηθῶμεν. Καὶ ίδού μία συνέννοησις, μία πνευματικὴ ἐπικοινωνία μεταξὺ τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς συσταθεῖσα κατὰ πρώτην φορὰν ἀφ' ὅτου ὑπάρχει κόσμος.

"Ἐπειδὴ τὰ γεωμετρικὰ σχήματα εἶναι τὰ αὐτὰ δι' ὄλους τοὺς κατοίκους δλῶν τῶν κόσμων, ἐπειδὴ δύο καὶ δύο κάμνουν τέσσαρα δι' δλας τὰς χάρας τοῦ ἀπείρου, καὶ πανταχοῦ αἱ τρεῖς γωνίαι τοῦ τριγώνου ισοῦνται μὲ δύο ὄρθας, τὰ οὗτας ἀνταλλασσόμενα σημεῖα μεταξὺ τῆς γῆς καὶ τῆς σελήνης δὲν θὰ ἡσαν οὔτε καν τόσον δυσνόητα, ὅσον τὰ ιερογλυφικὰ τὰ ἀναγνωσθέντα καὶ ἐρηνευθέντα υπὸ τοῦ Champollion, καὶ ἡ οὕτω συσταθεῖσα ἐπικοινωνία θὰ καθίστατο ταχέως τακτικὴ καὶ γόνιμος. "Άλλως τε ἡ σελήνη ἀπέχει μόλις δύο βίματα ἀπὸ ἡμᾶς. "Η ἀπόστασις αὐτῆς ἀφ' ἡμῶν, ούσα 384000 χιλιομέτρων, ισοδυναμεῖ μόλις μὲ τριάκοντα φοράς τὴν διάμετρον τῆς γῆς, καὶ πολλοὶ γραμματοκομισταὶ διέτρεξαν πεζοὶ τὸ διάστημα τοῦτο καθ' ὅλην των τὴν ζωῆν. "Ἐν τηλεγράφημα θὰ ἐφθανεν εἰς τὴν σελήνην εἰς ἐν δευτερόλεπτον καὶ ἐν τέταρτον τοῦ δευτερολέπτου, καὶ εἰς ἵσον περίπου χρόνον τὸ φῶς διαγνεῖ τὸ διάστημα τοῦτο. "Η σελήνη εἶνε μία ἐπαρχία οὐρανία πρόσηπτη εἰς τὴν γῆν δι' αὐτῆς τῆς φύσεως τῶν ἡμετέρων τυχῶν.

* * *

"Η ψυχρὰ καὶ νεκρὰ δψις τοῦ ωχροῦ ἡμῶν δορυφόρου οὐδεμίαν ἐνθάρρυνσιν παρεῖχε διὰ τὴν πραγματοποίησιν τοῦ σχεδίου, καὶ ἡ φαντασία ἡδυνήθη εὐκολώτερον νὰ πετάξῃ μέχρι τοῦ πλανήτου Ἀρεως, δστις εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι οὐδέποτε πλησιάζει πρὸς τὴν ἡμετέραν γῆν τοσοῦτον ὥστε ν' ἀπέχῃ ὀλιγάτερον τῶν 14 ἑκατομμύριων λευγῶν ἀπ' αὐτῆς, δστις ὅμως εἶνε ὁ κάλλιστα γνωστὸς ἡμῖν ἐξ ὀλων τῶν ἀστέρων τοῦ οὐρανοῦ καὶ ἔχει τοσαύτην ὄμοιότητα πρὸς τὴν ἡμετέραν γῆν, ὥστε δὲν θὰ ἡσθανόμεθα ἵσως πάρα πολὺ τὴν μεταβολὴν ἀν μετεβαίνομεν ἐκεῖσε μετὰ δάνατον. "Η δψις τοῦ Ἀρεως, πράγματι, μᾶς ἀποδίδει τὸ θάρρος, ὅπερ μᾶς ἀφήρεσεν ἡ δψις τῆς σελήνης. Θὰ ἐνόμιζε τις τῇ ἀληθείᾳ ὅτι εὑρίσκεται εἰς χώραν τινὰ τῆς γῆς: ἥπειροι, θάλασσαι, νῆσοι, ὄχθαι, χερσόννησοι, ἀκρωτήρια, κόλποι, λίμναι, νέφη, βροχαί, πλημμυρίδες, χιόνες, χειμῶν, θέρος, ἕαρ καὶ φθινόπωρον, ἡμέραι καὶ νύκτες, πρωΐαι καὶ ἐσπέραι, — τὰ πάντα συμβαίνουσιν ἐκεῖ, σχεδὸν ὅπως ἐδῶ. Τὰ ἔτη ἔκει εἶναι μακρότερα, διότι διαρκοῦσιν 687 ἡμέρας, ἀλλ' αἱ ἥραι τοῦ ἔτους εἶναι ὄμοιόταται πρὸς τὰς ἡμέρας. Αἱ ἡμέραι εἶναι ώσαντας ὄχημον τι μακρότεραι, καθότι ἡ ἡμερησία περιστροφὴ τοῦ Ἀρεως εἶνε 24 ώρων 37 πρωτολέπτων καὶ 25 δευτερολέπτων. "Άλλ' ἡ διαφορά, ως βλέπετε, δὲν εἶνε μεγάλη. Παρατηρήσον δὲ ὅτι πάντα ταῦτα εἶναι γνωστά ἡμῖν μετὰ πλειστης ἀκριβείας· αὐτὴ λόγου χάριν ἡ ἡμερησία περιστροφὴ εἶνε προσδιωρισμένη υπὸ τῶν ἀστρονόμων κατὰ προσέγγισιν ἐνὸς δεκάτου τοῦ δευτερολέπτου. "Οταν, κατὰ τὰς ώραίας ἀστροφεγγεῖς νύκτας, παρατηρῇ τις διὰ τοῦ τηλεσκοπίου τὸν κόσμον ἐκεῖνον, τὸν Ἀρη, καὶ βλέπῃ τὰς πολικάς

έκείνας χιόνας, αἵτινες διαλύονται κατά τὸ θέρος, τὰς λεπτῶς ἐσχηματισμένας έκείνας ἡπείρους, τὰς μεσογείους έκείνας θαλάσσας μὲ τοὺς μακροὺς κόλπους, τὸν ώραῖον καὶ ποικίλον έκείνον γεωγραφικὸν σχηματισμόν, δὲν δύναται τις νὰ μὴ ἔρωτήσῃ μετ' ἀπορίας, ἀνὸς ἡλιος, δῆτις φωτίζει τὸν κόσμον έκεινον ὅπως τὸν ἡμέτερον, δὲν φωτίζει τίποτε ζωντανόν, ἀνὸς βροχαὶ έκείναι δὲν γόνιμοποιοῦντι τίποτε, ἀνὸς ἡ ἀτμοσφαῖρα έκείνη δὲν ἀναπνέεται ὑπὸ οὐδὲνὸς ὄντος, καὶ ἀνὸς αὐτὸς ὁ κόσμος τοῦ Ἀρεώς, δῆτις κυλίεται ταχέως διὰ τοῦ χώρου, ὥριοιζει πρὸς μίαν σιδηροδρομικὴν ἀμάξοστοιχίαν, ἣτις τρέχει κενή, ἀνευ ἐπιβατῶν καὶ ἀνευ ἐμπορευμάτων. Ἡ ίδεα, δῆτις ἡ ἡμετέρα γῆ ἡδύνατο νὰ τρέχῃ ὅπως τρέχει περὶ τὸν ἡλιον χωρὶς νὰ κατοικήται ὑπὸ οἰουδήποτε ζωντανοῦ ὄντος, φάνεται ἡμῖν τόσον ἀλλόκοτος, ὥστε δυσκόλως δύναται τις ν' ἀναπαυθῇ εἰς αὐτήν. Διὰ τίνος θαύματος διαρκοῦς στειρότητος αἱ δυνάμεις τῆς φύσεως, αἵτινες ἐνεργοῦντι έκει ἀπαράλλακτα ὅπως ἐδῶ, θὰ ἡδύναντο νὰ μενωσιν αἰωνίως ἀργαὶ καὶ ἀγονοὶ;

Ἐκ τούτων καθίσταται εύνόητον δῆτι τὸ σχέδιον έκεινο, τὸ ἀρχικῶς προταθὲν διὰ τὴν σελήνην, ἡδύνατο νὰ ἐφαρμοσθῇ εἰς τὸν πλανήτην Ἀρην. Ἡ ἀφ' ἡμῶν ἀπόστασις τοῦ Ἀρεώς εἶνε τοιαύτη ὥστε, ἀνὸς καὶ ὁ πλανήτης οὗτος εἶναι κατὰ τὸν ὄγκον πολὺ μεγαλύτερος τῆς σελήνης, ἐν τούτοις φάνεται ἡμῖν, καὶ κατὰ τὰς μεγίστας αὐτοῦ προσπελάσεις, ἔξηκοντα τρεῖς φοράς μικρότερος ἢ ἡ σελήνη. Οὐχ ἡτον ὄμως ἐν τηλεσκόπιον, μεγεθύνον κατὰ 63 μόνον φοράς, δεικνύει ἡμῖν τὸν Ἀρη ἵσον πρὸς τὴν σελήνην ὄρωμένην διὰ τοῦ ἀόπλου ὀφθαλμοῦ, ἔτερον δὲ τηλεσκόπιον, μεγεθύνον κατὰ 630 φοράς, παρέχει εἰς τὸν Ἀρη διάμετρον δεκάκις μεγαλητέραν τῆς τοῦ ἡμετέρου δορυφόρου ὄρωμένου διὰ τοῦ ἀόπλου ὀφθαλμοῦ, καὶ ἐπιφάνειαν ἔκατοντάκις μεγαλητέραν.

Ἄλλα, ἔαν ποτὲ ἐπεχείρει τις νὰ θέσῃ εἰς πρᾶξιν οἴον δῆποτε σχέδιον συνεννοήσεως μεταξὺ τοῦ ἡμετέρου κόσμου καὶ τοῦ Ἀρεώς, θὰ ἡτο ἀνάγκη νὰ γείνωσιν ἐπὶ πολὺ εὑρυτέρας κλίμακος τὰ σημεῖα έκείνα τῆς συνεννοήσεως. Θὰ ἐπρεπε δηλαδὴ νὰ κατασκευασθῶσι φωτεινὰ τρίγωνα, τετράγωνα, κύκλοι, καὶ ἄλλα σχήματα οὐχὶ μετρίων διαστάσεων, ἀλλὰ τούλαχιστον ἑκατὸν χιλιομέτρων εὔρους, καὶ πάντοτε ἐπὶ τῇ ὑποθέσει α) δῆτι ὑπάρχουσι κάτοικοι τοῦ Ἀρεώς, β) δῆτι·οι κάτοικοι οὗτοι ἀσχολοῦνται μὲ ἀστρονομίαν, γ) δῆτι ἔχουσιν ἴκανὰ ὀπτικὰ ἔργαλεῖα, δ) δῆτι παρατηροῦντι μετὰ προσοχῆς τὸν ἡμετέρον πλανήτην, δῆτις δὲ' αὐτοὺς εἶνε πράγματι μεγαλοπρεπῆς ἀστὴρ πρώτου μεγέθους, ὁ ἀστὴρ τῆς πρωΐας καὶ τῆς ἐσπέρας, καὶ ὁ λαμπρότατος τῷ ὄντι ἀστὴρ τοῦ οὐρανοῦ των. Τῇ ἀληθείᾳ, εἴμενα δὲ' αὐτοὺς τὸ ἀστρον τοῦ ποιμένος . . . καὶ αἱ μυθολογίαι των θὰ μᾶς ἀνήγειραν Ιωας βωμούς.

Ἡ τετραπλῆ αὕτη ὑπόθεσις εἶνε πιθανή;

Ἄν τὸ ζήτημα ἐτίθετο εἰς γενικὴν ψηφοφορίαν τῶν κατοίκων τῆς γῆς, ἡ ἀπάντησις δὲν θὰ ἡτον ἀμφιβόλος. Χωρὶς νὰ ὑπάγωμεν νὰ ζητήσωμεν τὴν γνώμην τῶν ιδιαγενῶν τῆς κεντρώας Ἀφρικῆς ἡ τῶν νήσων τοῦ Ειρηνικοῦ ὥκεανοῦ, ἀνὸς ἀπημυνόμεθα μόνον εἰς τὴν ἀριθμητικὴν πλειονότητα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πληθυσμοῦ, εἶνε πιθανώτατον δῆτι δὲν θὰ ἐνόσουν οὐτε κέλν περὶ τίνος πρόκειται, διότι καὶ σήμερον ἔτι οἱ πλεῖστοι ἀνθρώποι

ἀγνοοῦσιν δῆτις η γῆ εἶνε πλανήτης καὶ δῆτι οἱ ἄλλοι πλανήται εἶναι γαῖαι.

Καὶ ἔπειτα, ἔχομεν τὸν κοινὸν νοῦν, τὸν κοινὸν νοῦν τοῦ λαοῦ, δῆτις σκέπτεται τόσον ὄρθως, συνεπείᾳ τῆς ἀγωγῆς του.

«Εἴμενα, λέγει, ἀναμφιβόλως, τὰ νοημόνεστα πλάσματα τῆς δημιουργίας. Πᾶς εἶνε δυνατὸν ἄλλοι πλανήται νὰ ἔχωσι τὴν ἔξοχον τιμὴν νὰ εἶναι πλουτισμένοι μὲ πνευματικὰς ἀξίας, οἵτις αἱ ἡμέτεραι; Τίς δύναται νὰ παραδεχθῇ δῆτις ὑπάρχουσιν ἀνθρώποις ὅμοιοι μὲ ἡμᾶς;» Ἀναμφιβόλως, ἡδύνατο τις Ιωας νὰ παρατηρήσῃ δῆτις τὰ πνευματικά πλάσματα τῆς γῆς δὲν γνωρίζουν σχεδὸν τὴν καλὴν συμπεριφοράν, καὶ δῆλη των ἡ εὐφυΐα ἀναλίσκεται πρὸ πάντων εἰς τὸ νὰ τρώγωνται μεταξύ των, εἰς τὸ νὰ καταστρέψωνται, ἔκαστον διὰ λογαριασμὸν του, δῆτι προεξοφλοῦσι τὸ μέλλον ὡς τηφλά καὶ ὡς παράφρονα, καὶ δῆτι οἱ κλέπται δὲν εἶναι σπάνιοι, οὐτε οἱ δολοφόνοι. Ἄλλα, μὴ λαμβανομένου τούτου ὑπὸ δῆλην, εἴμενα ἀναμφισθήτητως ὄντα πολὺ ἔξοχα, καὶ δὲν εἶνε τῇ ἀληθείᾳ πιθανὸν δῆτι, ἐπὶ τῶν ἀπειραίμμων κόσμων οἵτινες κυκλοφοροῦνται ἐν τῷ ἀπειρώ χώρῳ, ἡ φύσις ἡδύνηδη νὰ γεννήσῃ ὄντα νοήμονα κατὰ τὸ δικό μας μπότι . . .

«Πρὸς τί λοιπὸν νὰ γίνῃ πότε μία τοιαύτη ἀπόπειρα ὁπτικῆς ἀλληλογραφίας μεταξύ ἡμῶν καὶ τοῦ πλανήτου Ἀρεώς; Ἐὰν κατοικήται, οἱ κάτοικοι αὐτοῦ δὲν εἰμποροῦν νὰ εἶναι τόσον δυνατοὶ δύσον ἡμεῖς, καὶ ἐπομένως θὰ ἡτο κόπος χαμένος. Καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ἀκόμη δῆτι θὰ ἔβλεπον τὰ σημεῖα μας, δὲν θὰ τοὺς ἤρχετο ποτὲ δῆτα ἡδύνηδη ὡς καθαρὰ φαντασιοκοπία. Ονειροπολεῖται. Κι' αὐτὸν καλό.»

Ιδοὺ τί ἐλέγομεν μέχρι τῆς χθὲς ἀκόμη. Ἡ διαδήκη τῆς σεβαστῆς κυρίας de Pau μᾶς δεικνύει δῆτις ἡδύνηδης νὰ εἰσδύῃ εἰς τὰ πνεύματα καὶ νὰ διαδίδεται καὶ ἐπαυσε νὰ θεωρήται ὡς καθαρὰ φαντασιοκοπία. Ονειροπολεῖται.

Ἀφοῦ μάλιστα δὲ Ἀρης εἶνε τῇ ἀληθείᾳ πολὺ πειραστικός. Ἡ γεωγραφία τους ἡ κλιματολογία του, αἱ ἐκβολαὶ τῶν μεγάλων ποταμῶν του, αἱ ἀπέραντοι διώρυγές του, — πάντα ταῦτα προσφέρονται ἡμῖν ὡς τόσαι προσκλήσεις καὶ παραινέσεις, ἵνα μὴ περιφρονήσωμεν τὸν γειτονικὸν ἔκεινον κόσμον. Ἀρχαιότερος τῆς γῆς, μικρότερος, ἐλαφρότερος, ταχύτερον ἀπόψυχθείς, δὲ Ἀρης ἔχει προοδεύση περισσότερον τῆς γῆς ἐν τῷ ἀστρώῳ αὐτοῦ βίῳ, καὶ ἔχομεν πάντα λόγον νὰ πιστεύσωμεν δῆτι αἱ νοήμονες φυλαὶ του, οἵτις δήποτε ἀνὸσιν, εἶναι πολὺ ὑπέρτεραι ἡμῶν.

Ἄλλα, δύναται τις νὰ εἴπῃ, διατί δὲν ἀρχίζουν ἐκεῖνοι πρῶτοι τὴν δοκιμήν, νὰ ἔλθωσιν εἰς σχέσιν καὶ συνεννόησιν πρὸς ἡμᾶς; Δὲν εἶνε καθόλου ἀποδεδειγμένον δῆτι δὲν ἤρχισαν.

Παρατηρήσατε τοὺς ἀτλαντας τοὺς δημοσιευθέντας ὑπὸ τοῦ ἐν Μεδιολάνοις ἀστρονόμου Schiaparelli¹ (τὸν ὄποιον ὀσαύτως ἐσκέφθη ἡ κληροδότις), καὶ θὰ ἰδητε ἐπ' αὐτῶν γεωμετρικὰ σχήματα, ἀτινα κατὰ φυσικώτατον λόγον δὲν δύναται τις νὰ θεωρήσῃ ὡς τυχαῖα καὶ πα-

¹ Σημ. Περὶ τούτου ιδε Κλειώ. Τορ. Ε', σελ. 242.

τελώς ξένα λογικού τίνος σκοπού. "Οτι τὰ σημεῖα ἔκεινα παριστῶσιν ὄρη χιονοσκεπῆ, δὲν εἶνε ἀπίθανον. 'Ἐν τούτοις ὄρως, ἀν οἱ γείτονες ἡμῶν ἔκεινοι ἥθελον νὰ μᾶς ἀπευθύνωσι σημεῖα πρὸς συνεννόησιν, δὲν θὰ ἥδυναντο καλήτερον νὰ πράξωσι τοῦτο ἢ σχεδιάζοντα τοιαῦτα σχήματα, οἵα βλέπομεν τώρα ἐπὶ τοῦ πλανήτου αὐτῶν. 'Η φαντασία εἶναι τολμηρά, τὸ ὄρολογῷ οἱ κώνωπες ἔκεινοι τοῦ οὐρανοῦ δὲν φροντίζουσι βεβαίως περὶ ἡμῶν περισσότερον ἢ ὅσον ἡμεῖς φροντίζομεν περὶ αὐτῶν· ἀλλ' ἐπὶ τέλους, ἀν ἐφρόντιζον, δὲν θὰ ἥδυναντο κατ' ἄλλον τρόπον νὰ ἐνεργήσωσιν ὅπως ἔλθωσιν εἰς συνεννόησιν πρὸς ἡμᾶς.

Δι' ἡμᾶς θὰ εἶνε πάντοτε δυσκολώτερον νὰ πέμψωμεν εἰς τοὺς κατοίκους τοῦ Ἀρεως σημεῖα συνεννοήσεως ἢ νὰ λέψωμεν παρ' αὐτῶν τοιαῦτα, καὶ τοῦτο ἔνεκα τῆς θέσεως τῆς γῆς ἐν τῷ χώρῳ καὶ τῶν φάσεων αὐτῆς· διότι τὸ νυκτερινὸν ἡμισφαίριον τῆς γῆς εἶνε τετραμένον πρὸς τὸν Ἀρην κατὰ τὰς καλητέρας ἐποχὰς τῆς προσεγγίσεως, ὅτε ὁ πλανήτης ἔκεινος παρουσιάζει πρὸς ἡμᾶς πλῆρες τὸ φωτιζόμενον αὐτοῦ ἡμισφαίριον.

'Ημεῖς ἐντεῦθεν δυνάμενα νὰ διακρίνωμεν ἐπὶ τοῦ Ἀρεως σχήματα, ἔχοντα τὰς διαστάσεις τῆς Σικελίας. Πράγματι, διὰ τῶν τελειοτέρων, ὅπτικῶν ἐργαλείων δυνάμενα νὰ διακρίνωμεν ἡ φωτεινάς κηλίδας ἐπὶ σκιεροῦ ἑδάφους ἢ γραμμάς σκιεράς ἐπὶ φωτεινοῦ ἑδάφους ἔχοντας πραγματικὸν εὑρός 68 χιλιομέτρων. Διακρίνομεν ωσαντως σχήματα τῶν ὄποιων η ἔκτασις δὲν ὑπερβαίνει τὴν τῆς Ἰσλανδίας, τῆς Σικελίας, τῆς Ἰταλίας, τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, τῆς ἐρυθρᾶς θαλάσσης κτλ.

"Οτε ὁ ἀστρονόμος Asaph Hall ἀπὸ τοῦ ἀστεροσκοπείου τῆς Βασιγκτώνος ἀνεκάλυψε τοὺς δυρυφόρους τοῦ Ἀρεως καὶ ἐμέτρησεν ἐφ' ὅσον ἦτο δυνατὸν τὴν ἄκραν

αὐτῶν σμικρότητα, ἥτις ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν διάμετρον τῆς πόλεως τῶν Παρισίων καὶ δὲν ὑπερβαίνει τὰ τρία ἡ τέσσαρα δευτερόλεπτα τῆς μοίρας, ἕκαμεν ὁ ἴδιος ὑπαινιγμόν τινα περὶ τοῦ σχεδίου, ὅπερ ἀνεφέρομεν ἀντέρω, ἥτοι τῆς συγκοινωνίας ἡμῶν μετὰ τῆς σελήνης διὰ γεωμετρικῶν σχημάτων· ἐπέραινε δὲ τὸν λόγον μὲ τὰς λέξεις: «It is by no means a chimerical project.»

"Ἄν λοιπὸν οἱ κάτοικοι τοῦ Ἀρεως δύνανται νὰ μᾶς παρατηρῶσι διὰ μεθόδων ποριζούσων ἀποτελέσματα ἀνάλογα πρὸς τὰ ἡμέτερα, θὰ ἦτο ἀνάγκη νὰ χαράξωμεν διὰ τοῦ ἡλεκτρικοῦ φωτός γεωμετρικὰ σχήματα ἀρκούντως μεγάλης ἐκτάσεως.

Δὲν θὰ ἦτο πολὺ δύσκολος ἡ δοκιμή. Θὰ ἔχρειάγετο βεβαίως νὰ βίψωμεν ὀλίγα τινά ἔκατομμύρια εἰς τὴν ἥδατσαν — ἀντὶ νὰ τὰ βίψωμεν εἰς τοὺς στρατῶνας. Τὰ ἔνθη τῆς Εὑρώπης ἥδυναντο νὰ συνεννοήσωσι διὰ μίαν τοιαύτην ἀπόπειραν. Ἄλλα τὸ ἀποτέλεσμα, ὅπερ ἥδυνάμενα νὰ προσδοκῶμεν ἐκ τῆς δοκιμῆς ταύτης, ὅσονδηποτε μέγα καὶ ὑψηλὸν εἶνε αὐτὸ καδ' ἔαυτό, εἶνε ὅμως τοσοῦτο προβληματῶδες καὶ τοσαῦτα θὰ περενέβαλλον προσκόμματα αἱ θλιβεροὶ συνθῆκαι τῆς ιδίας ἡμῶν ἀτμοσφαίρας (ἐπὶ τοῦ Ἀρεως ἐπικρατεῖ σχεδὸν πάντοτε ἀραίος καιρός), ὥστε θὰ ἦτο σχεδὸν φαντασιοπληξία νὰ εἰσέλθωμεν εἰς ὅδόν, ὅπόθεν δὲν φαίνεται προσεχῆς ἢ διέξοδος. Μία τοιαύτη ἀπόπειρα θὰ ἦτο διάτι κατὰ τὸν δέκατον ἔβδομον αἰώνα ἐκαλεῖτο «φιλοσοφικὴ διασκέδασις», ἀλλὰ σήμερον ὁ βίος παρέχεται ἄγαν ταχὺς καὶ δὲν ἔχομεν πλέον καιρὸν νὰ ἐπιχειρῶμεν τὴν λύσιν ἀλύτων προβλημάτων.

Δὲν πρέπει ὅμως νὰ λησμονῶμεν ὅτι, ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς προόδου, τὸ ἀπραιγματοπόιτον τῆς χθὲς εἶνε πραγματικότης τῆς αὔριον. (Ἐπειτα τὸ τέλος.)

ΑΝΘΡΩΠΟΙ ΜΕΤ' ΑΛΛΗΛΩΝ.

Μυδιστόρημα ὑπὸ Βεμάρνον Χάϊβερ.

(Συνέχεια.)

Τοῦτο συνέβαινε καὶ ἐνταῦθα· ἡ ἐλπὶς καὶ ἡ πίστις ἐφαίνοντο πάλιν ἐπαναφέρουσαι τὴν ὄφρων τῶν καρδιῶν καὶ τῶν ψυχῶν.

Καὶ δύμως τὰς φωτεινάς ταύτας φρασίς ἐπηκολούθησαν ὅλλαι σκοτειναὶ, καὶ σκοτεινότεραι ἡ ἀλλοτε ποτε.

Τὴν ἐσπεράν — δι' Καΐῳ εἶχε κάμη ἔνα περίπατον εἰς τὸν ἀγρόδε μὲ τὸν ἐπιστάτην του, βραδύτερον δὲ ἐπαίξει μετ' αὐτοῦ ἵστρικον καὶ τέλος ἐπεσκέψθη τὸν σταύλους τῶν ἱππων — ἡ Κλεμεντίνα 'Ιουλία κατὰ τὸ φαγητὸν ἐφερε τὴν ὄφιλαν εἰς τὸ ἔγειρα περὶ τοῦ Βόρστωρφ, τοῦ δὲ Καΐῳ διεκφεύγοντος τὰς ἔρωτες εἰς αὐτῆς, ἀνέφερε καὶ τὴν ἐπίσκεψιν τοῦ γέροντος ἀγγειοπλάστου.

«Ἐνας ἐργάτης, δι' τσουκαλᾶς Σρίτε ἀπὸ τὸ Blumenberg, ἥλιν σημερον πρωὶ ἐδῶ, Καΐῳ, καὶ μὲ παρεκάλεσε νὰ μεστεύσω, ὅπως λέψῃ δλα τὰ χρήματα ὅποι τοῦ χρεωστεῖ δι' Βόρστωρφ» — ἔργατο λέγουσα ἡ Κλεμεντίνα 'Ιουλία. «Οτε δὲ μὲ μεγάλην μου ἐκπληξίαν τὸν ἥρωην τι ἐπεμβαίνω — τι ἐπεμβαίνεις ἐσύ εἰς αὐτὴν τὴν ὑπόθεσιν, μοῦ ἀπήντησεν, διτε εἰδὲ μίαν ἐπιστολὴν ἰδικὴν σου εἰς τὰς χειρας τοῦ ἐπιπόρου Σολομών, εἰς τὴν ὄποιαν σύ —»

«Καὶ τὰ λοιπά, καὶ τὰ λοιπά! Μάλιστα, μάλιστα —» εἶπεν δι Καΐῳ γελῶν καὶ ἀπέδηκεν ἐπὶ τῶν γονάτων του ἐν βιβλίον, τὸ δυοῖον μόδις εἶχεν ἀρπάξη. «Θέλω νὰ λυτρωσω αὐτὸν τὸν πτωχὸν ἀνδρωπον καὶ νὰ πληρώσω τὰ χρέη του. Ἐπειτα δέ, αὐτὸ τὸ φύντωρον, θὰ τὸν βάλω νὰ κατοικήσῃ εἰς τὸν πύργον τῆς ἐπαύλεως, καὶ θὰ τὸν κάμω νὰ γείνῃ ἔνας καλὸς πολίτης.»

«Εἰς τὸν πύργον νὰ κατοικήσῃ; Καὶ σκοτεινεῖς πραγματικῶς;

«Ἐπειτα ἀπὸ τόσες ζημιες, νὰ βοηθήσῃς αὐτὸν τὸν παλαιόδρωπο, τὸν ἀπατεῶνα, μὲ μεγάλα ποσά;»

«Ιουλία, σὲ παρακαλῶ νὰ μετριάζῃς τὰς ἐκφράσεις σου,» ἀπήντησεν δι Καΐῳ βραχέως καὶ ἀποτέλεσμα, καὶ ἀποβάλλων ταχύτατα τὴν εὐθύνην διάδεσιν του, ἤρπασε πάλιν τὸ βιβλίον καὶ προσήλωσεν εἰς αὐτὸ τὰ βλέμματά του.

«Καΐῳ! ἐπρόφερεν ἡ Κλεμεντίνα 'Ιουλία παρακλητικῶς καὶ ἐπλούσιας πρὸς τὸν ἀνδρα της. «Δὲν εἰμπορῶ λοιπὸν πλέον νὰ εἰπω τίποτε, χωρὶς νὰ θυμωνῆς, μάλιστα δὲ καὶ νὰ ἐπιτίθεσαι ἐναντίον μου; Καὶ ἥμουν τόσον εὐτυχῆς σήμερα!»

«Εἰμπορεῖς νὰ είσαι πάντοτε εὐτυχῆς, δταν ἔχῃς κάτι τι καὶ διὰ τὸν πλησίον σου. Ποίας ἐκφράσεις μεταχειρίζεσαι! 'Ο Βόρστωρφ δι τοῦ ἀσκεπτος, ἐλαφρός, πολὺ ἐλαφρόνους, ἀλλὰ κακὸς ἀνθρωπὸς δὲν είνε, δπως τὸν ἐχαρακτήρισες.»

«Καὶ δὲν είνε ἀπάτη, νὰ πιέρην τοὺς κόπους καὶ τὰς οἰκονομίας ἐνδιά πτωχοῦ ἐργάτου, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν παραμικράν ἐλπίδα δτι δὲ τὰ πληρώσῃ — νὰ τὸν διδῃ τόσας ὑποσχέσεις, δτι δὲ τὸν πληρώσῃ μεγάλους τόκους, κ' ἐπειτα νὰ γείνεται ἀφαντος; Νομίζω δτι αὐτὸ μόνον τὸ πάραδειγμα ἀρκεῖ.»

«Κρίνεις τὰ πράγματα δπως σου φαίνονται, δχι δπως είναι. Μάθε πρώτα τὸν πραγματικὸν βίον καὶ τὰς ανάγκας τοῦ κόσμου, καὶ τότε δὲ κρίνεις ἐπιεικέστερον.»

«Θὰ ἐπροτιμοῦσα ν' ἀποδάνω τῆς πείνας, παρὰ νὰ πράξω το-